

Sáhtát dahkat dán ohcamuša ja sáddet dan čuvvosiid maddái nehtas www.kela.fi/asiointi
Lassedieđut www.kela.fi/tyottomat
Sáhtát árvvoštallat, man ollu oaččut ovdduid www.kela.fi/laskurit

Deavdde ohcamuša fuolalaččat ja sihkarastte, ahte buot dárbblaš čuvvosat leat mielde.
Jos mii dárbbášat lassedieđuid, de váldit dutnje oktavuoda.
Sáhtát doaimmahit ohcamuša ja dan čuvvosiid čujuhussii www.kela.fi/postiosoitteet

Sáhtát jearrat lasi min telefonbálvalusas čujuhusas www.kela.fi/palvelunumerot

- i** Jus it leat ovdal ohcan Kela ovdduid ja leat fárren Supmii, deavdde lassin skovi Y 77sme. Jus leat vuolgimin olgoriikii, deavdde lassin skovi Y 38 (gč. rávvagiid skovis).

Ohcanáigi: Sáhtát ohcat bargguhisvuodaovddu 3 mánotbaji áigodagas máhcevaččat.

1. Ohcci dieđut

Persovdnadovddaldat _____ Goargu ja ovdanamma _____

Telefonnummir _____

Šleatgapoastačujuhus _____

Du vuollel 18-jahkásaš mánáid persovdnadovddaldagat. Almmut maddái iežat beallelačča agivuloš mánáid, jos sii ássat seamma dállodealus.

- i** Čujuhusdieđuid Kela oažžu álbmotdiehtovuogádagas.

2. Kontonummir

3. Ohcamuš

Ozan bargguhisvuodaovddu _____ rájes.

Leatgo almmuhan iežat bargguhis bargooheccin bargo- ja ealáhusdoaimmahakii (BE-doaimmahakii)?

Juo

In

Almmut iežat bargguhis bargooheccin. Bargguhisvuodaovddu sáhtá máksit dušše dan áigodagas, goas don leat leamaš bargguhis bargooheccin BE-doaimmahagas.

Lean

ollásit barggu haga

luopmuduvvon

oasseáigásaš dahje deivvolaš barggus

fitnodatolmmoš

BE-doaimmahagain sohppojuvvon doaimmas, ovdamearkka dihte bargofápmooahppu, bargogeahččaleapmi

oapmahašdivššárin/bearašdivššárin, soahpamuš fámus _____ rájes.

Eará dilis. Makkáris? _____

Leatgo bargguhisvuodakássa lahttu?

In

Juo; _____ rájes.

Bargguhisvuodakássa namma _____

Dárkkis iežat kássas, livččiigo dus vejolaččat vuogiatvuolta dienasbeaveruhtii.

Lean ožžon 500 beaivi dietnasii čadnojuvvon bargguhisvuodabeaveruđa.

4. Áigodat dakka ovdal bargguhisvuoda

- i** Du ovddit bargoduogáš váikkuha dasa, sáhtátgo oažžut vuodđobeaveruđa. Jos don leat bargan uhcimustá 26 vahku de du barggusorrunektui dohkálaš barggus, de sáhtát oažžut vuodđobeaveruđa. Jos barggusorrunektui dohkálaš bargan lea unnit, de sáhtát oažžut bargomárkandoarjaga. Geahča daid bargoeavttuid, mat válđojuvvojit vuhtii barggusorrunearvttu hárrái, ja dárbbaslaš čuvvosiid čuoggás 10. Čuvvosat.

Lean ovdal bargguhisvuoda leamaš

- bálká barggus 26 vahku dahje guhkit ovddit 28 mánotbaji áigge (guorahallanáigodat). Barggusorrunearvttu ollašuvvá.
- bálká barggus vuollel 26 vahku. Barggusorrunearvttu ii ollašuva.
- fitnodatoimmožin 15 mánotbaji dahje guhkit ovddit 48 mánotbaji áigge (guorahallanáigodat). Barggusorrunearvttu ollašuvvá.
- fitnodatoimmožin vuollel 15 mánotbaji. Barggusorrunearvttu ii ollašuva.
- Ovdalis namuhuvvon áigodahkii gullá maiddái olgoriikkas bargan. Gos?

- i** Suomas bargojuvvon bargu válđojuvvo vuhtii barggusorrunektui. Eará EU- dahje EEO-riikkas dahje Šveiccas bargojuvvon bargu maiddái sáhtta dihto eavttuiguin válđojuvvo vuhtii. Lassedieđut www.kela.fi/tyottomat

- Ovdalis namuhuvvon áigodahkii gullá bargan fitnodagas, man mu bearašlahttu oamasta ollásit dahje muhtumassii.
- i** Bearašlahtuin oaivildit dáikko beallelačča dahje seamma dálloalalus ássi máná, vanhema dahje áhku ja ádjá.

Fitnodaga namma: _____

Fitnodaga oamasteaddji: _____

- In leat ovdal bargguhisvuoda leamaš barggus; áigodagas _____ - _____ - _____

Sivva, manin it leat leamaš barggus bajábealde namuhuvvon áigodaga áigge

- stuđeren buohcuvuohta mánádikšun vearjogeatnegasvuohta/siviilabálvalus

Eará sivva. Mii? _____

- i** Barggusorrunearvttu 28/48 mánotbaji guorahallanáigodaga sáhtta guhkidit ee. ovdalis namuhuvvon sivaid dihte.

5. Vuodđobeaveruđa bargohistorjá

Leatgo don leamaš barggus badjel 3 jagi? Juo In

Leatgo leamaš barggus unnimusat 5 jagi manimus 20 jagi áigge? Juo In

- i** Vuodđobeaveruhta sáhtta máksojuvvo

- eanemustá 300 beaivvis, jus leat leamašan barggus oktiibuot eanemustá 3 jagi
- eanemustá 400 beaivvis, jus leat leamašan barggus oktiibuot badjel 3 jagi
- eanemustá 500 beaivvis, jus leat 58 jagi deavddedettiin deavdán bargoáigeeavttu ja dus lea unnimustá 5 jagi bargoáigi manimus 20 jagi áigge.

6. Boađut bargguhisvuoda áiggis

- i** Kela máksin ovdduid ii dárbbas almmuhit. Dárkkis dárbbaslaš lassečielggadusaid čuoggás 10. Čuvvosat.

Oaččutgo bargguhisvuoda áigge

bálkká? In Juo; bissovaš dahje deivvolaš bálkáboađuid

- i** Almmut dáikko, jos oaččut omd. dahkkivuoigatvuoda buhtadusaid dahje boađuid iežat barggus.

boađuid fitnodatoaimmas? In Juo

olgoriikkas máksojuvvon bálkká dahje buhtadusa, omd. ealáhaga dahje ovddu? In Juo

Oažžugo du beallelaš mánáid ruovttudikšundoarjaga? li Juo

Leago du beallelaš ohcan mánáid ruovttudikšundoarjaga? li Juo

Gii dikšu máná? _____

Vástit vuolábeale gažaldahkii, jos du beallelaš oažžu ruovttudikšundoarjaga.

Leago du beallelaš barggus, stuđerego son dahje bargágo son fitnodatolmmožin dan áiggis, mas son oažžu ruovttu-dikšundoarjaga?

li Juo. Čále čielggadusa doaimmas.

Leatgo ohcan bargguhisvuodaealáhaga? In Juo, _____ rájes.

Jos du barggusorruneaktu ii ollašuva, de vástit maiddái vuolábeale gažaldagaide.

Leatgo dus ámmátlaš dutkkus dahje allaskuvladutkkus?

li Juo. Mii? _____

i Jos dus ii leat ámmátlaš dutkkus iige allaskuvladutkkus, sáhtta bargomárkandoarjagii biddjojuvvot 21 vahku vuordináigi. Vuordináiggi sáhtta oanidit ee. bálkábargu ja fitnodatdoaimma, mat lohkkovit barggusorruneaktu, nu ahte čilgehusat buot barggusorrumis gánnáha doaimmahit Ael:ii. Vuordináigi ii áshuvvo, jos bargomárkandoarjja joatkašuvvá njuolga dienas- dahje vuodđobeaveruđa eanemusmáksináiggi deavdašuvadettiin.

Leatgo dus bissovaš boađut bargguhisvuoda áigge?

Eai Juo. Mat boađuid?
 Oaiveopmodatboađut, omd. láigo-, reanto- dahje juogadasboađut
 Bálkkašumit, omd. čoahkkinbálkkašumit dahje bálkkašumit luohttámušdoaimmain. Mat?

 Oapmahašdivššára dahje bearašdivššára buhtadusa
 Eaktodáhtolaš odjui vuodđuduvvi buhtadusat
 Eará boađut. Mat?

Oamastatgo vuovddi?

In Juo. Man gielddas? _____
i Jos oamastat vuovddi, de vuovdái árvoštallojuvo reketlaš vuoiu sajádatgieldda mielde. Dát váldojuvo vuhtii dárbohákanboahhtun.

7. Bajiduvvon gollobuhtadus

Jos oassálasttát TE-doaimmahagain sohppojuvvon doibmii iežat barggusjohtinguovllus, muhto iežat ruovttugieldda olggobealde ja dutnje šaddet idjadangolut, de gollobuhtadus máksujuvo bajiduvvon hámis

Idjadangolut eai leat. Oassálasttán ja ovdanbuvttán duodaštusa idjadangoluin.

8. Vánhemiid boađut

Jos ásat iežat vánhemiid luhtte, de vástit dán čuoggái, earret jos don leat TE-doaimmahagain sohppojuvvon doaimmas. Vánhemiid boađut sáhttet váikkuhit bargomárkandoarjaga mearrái, jos boađut mannet badjel 1 781 €/mb. Jos mii eat oaččo čielggadusa, de sáhttit miedihit dutnje 50% du bargomárkandoarjagis.

Doaimmahan čielggadusa skoviin TT 1c (Selvitys - Vanhempien tulot - Työmarkkinatuki)

In doaimmat čielggadusa vánhemiid boađuin.

9. Almmuhus bargguhisvuodaáiggis

i Deavdde vuolábeale ruvttohasa bargguhisvuodaáiggis, maiddá lávvardagain ja sotnabeivviin. Deavdigoađe ruvttohasa vuosttas bargguhisvuodaabeivvi rájes gitta dassáži, go sáddet ohcamuša Kelai. Almmut maiddá, jos don leat leamaš barggus dahje buozus.

Vuosttas ohcamuša sáhtát doaimmahit juo vahku bargguhisvuoda maŋŋá.

Almmut iežat oassálastimis BE-doaimmahagain sohppojuvvon doibmii dahje eará bargguoažžuma dorjon dahje eará barggolašvuodaágáibádusaid buoridan bálvalussii dahje doibmii, omd. bargofápmooahppu, bargogeahččaleapmi dahje veajuiduhtti bargodoaibma, dahje jos don leat leamaš eret sohppojuvvon doaimmas. Oahpus dahje stuđeremis eretorruma ii dárbbáš almmuhit. Almmut maiddá, jos eretorruma dagaha du iežat buohcuvuohta dahje vuollel 10-jahkásaš máná buohcuvuohta. Jos leat buohcuvuođa dihte eret badjel 3 maŋŋálas oassálastinbeivvi, de doaimmat Kelai doaktára dahje dearvasvuodaššára duodaštusa.

Almmut, galle diimmu beaivis don leat leamaš barggus dahje veajuiduhtti bargodoaimmas.

Almmut Kelai maiddá, jos it sáhte leat mielde bargomárkaniin omd. buohcceviessodikšuma, veajuiduhttima dahje eará lágádusdikšuma dahje giddagasránggáštusa dihte.

Ovdamearka											
Bvm	Čilgehus	d	min	Bvm	Čilgehus	d	min	Bvm	Čilgehus	d	min
Vu	8/10			Vu	/			Vu	/		
Ma	9/10			Ma	/			Ma	/		
Ga	10/10	4	30	Ga	/			Ga	/		
Du	11/10	7	15	Du	/			Du	/		
Be	12/10			Be	/			Be	/		
La	13/10			Lá	/			Lá	/		
So	14/10			So	/			So	/		
Bvm	Čilgehus	d	min	Bvm	Čilgehus	d	min	Bvm	Čilgehus	d	min
Vu	/			Vu	/			Vu	/		
Ma	/			Ma	/			Ma	/		
Ga	/			Ga	/			Ga	/		
Du	/			Du	/			Du	/		
Be	/			Be	/			Be	/		
Lá	/			Lá	/			Lá	/		
So	/			So	/			So	/		

Nuppástusat bargguhisvuoda áigge

BE-doaimmahagain sohppojuvvon doaibma gaskkalduvai _____.

Álggahan badjel guokte vahku bistán fitnodatdoaimma _____.

Álggahan badjel guokte vahku bistán ollesáiggebarggu _____.

Álggahan stuđerema _____.

Oahppolágádus ja oahput _____

Álggahan vearjogeatnegasvuoda dahje siviilabálvalusa čadaheami _____.

Eará sivva. Mii?

10. Čuvvosat

i Kela geavahas eai leat dat čielggadusat, maid don leat ovdanbuktán BE-doaimmahakkii.

Jos don leat ovdal bargguhisvuoda leamaš bálkábarggus dahje fitnodatolmmožin, de doaimmat čuovvovaš čuvvosiid:

- Kela oažžu dieđuid bálkábođuin bohtoregistaris 1.1.2019 rájes. Jus čájehat barggusorrunektui dan ovddit áiggi bargama, doaimmat bálkárehkenastima dahje eará duodaštusa, mas čielgá vahkkošaš bargoáigi ja bálká. Bálkáváldi barggusorrunektu ollašuvvá, go don leat maŋimuš 28 mánotbaji áigge leamaš 26 kaleanddarvahku barggus, ja bargoáigi lea leamaš uhcimustá 18 diimmu kaleanddarvahkus. Bálká galgá čuovvut bargoeaktosoahpamuša dahje dat galgá leat uhcimustá 1 211 €/m (jagi 2019). Bálkádorjojun barggus sáhttet dohkkehuvtot barggusorrunektui dušše 75% kaleanddarvahkuin, mat devdet barggusorrunearvttu.
- Jos don leat leamaš fitnodatolmmoš, de Kela bivdá dus dárbbalaš čuvvosiid, go du ohcamuš giedahallojuvvo.
- Fitnodatolmmo barggusorrunektu ollašuvvá, go don leat 48 ovddit mánotbaji áigodaga áigge bargan oktiibuot 15 mánotbaji fitnodatolmmožin. Barggusorrunektui váldojuvvojit vuhtii uhcimustá 4 mánotbaji fitnodatdoaimmaáigodagat, goas bargobođu leat leamaš uhcimustá 1 068 €/m (jagi 2019), ja dát submi čoggo oktiirehkenaston YEL:a ja MYEL:a bargobođuin sihke TyEL:a bargodietnasiin sihke fitnodatbarguin dinejuvvon TyEL:a bargodietnasiin.
- 28/48 mánotbaji guorahallanáigodaga sáhttá guhkidit dohkálaš sivaiddihte, dego studeren, vearjobálvalus dahje vuollel 3-jahkásaš máná dikšun.
- Mielddus bálkádorvoohcamušaš dahje -mearrádusas, jos don leat ožžon dahje ohcan bálkádorvun dutnje mávssekeahhtá báhcán bálkkáid.

Kela oažžu dieđuid bálkábođuin bohtoregistaris. Lavtte ohcamušii mielde duodaštusaid dahje kuittiid eará go bálkábođuin, main almmuhit čuoggás 6.

- Guittet dahkkivuoigatvuoda buhtadusain, mat leat máksojuvvon dán dahje ovddit jage.
- Guittet fitnodatdoaimma bođuin.
- Čielggadus olgoriikkas máksojuvvon bálkkás dahje buhtadusas.

Sáhtát dinet 300 €/mb dahje 279 €/4 vahkus almmá, ahte dat váikkuha du bargguhisvuodaovdui.

Jos dus leat láigobođu, de lavtte mielde láigosoahpamuša dahje láigoguitte lassin maiddá guittiid láigohangoluin (omd. ligger- ja čáhcemávssut, viessosearvemáksu).

Bánkoseasttuid reantobođuin dárbbášuvvo guite dušše badjel 2 000 euro seasttuin.

Vánhemiid bođu, jos ásat iežat vánhemiid dállodealus itge oassálastte BE-doaimmahagain sohppojuvvon doibmii:

- Kela skowi TT 1c (Selvitys - Vanhempien tulot - Työmarkkinatuki)

Eará čuvvosat:

- Doaktára dahje dearvasvuodadivššára duodaštus, jos don leat iežat buohcuvuoda dihte eret TE-doaimmahagain sohppojuvvon doaimmas ja don leat das eret badjel 3 maŋnálas oassálastinbeaivvi.

11. Lassedieđut

i Merke nummiriin, man ohcamuščuoggái čujuhat.

- Lassedieđut sierra báhparis. Čále báhparii iežat nama ja persovdnadovddaldaga.

12. Vuolláičálus

Dáhkidan iežan addin dieđuid riektadin ja almmuhan, jos dat nuppástuvvet.

Beaivemearri

Vuolláičálus

Mii sáhttit geavahit dán ovdoášši čoavdin dihte ožžojuvvon dieđuid maiddá eará ovdoáššis, jos dieđut galget lága mielde váldojuvvot das vuhtii. Mii sáhttit maiddá geavahit eará ovddu várás ožžojuvvon dieđuid, go čoavdit dán ovddu.

Oaččut Kelas dieđuid das, gos mii sáhttit háhkat dutnje guoskevaš dieđuid ja gosa mii sáhttit daid luohpadit.